Nr 49

Skatteutskottets betänkande i anledning av motion om avdrag vid taxeringen för uppförande av skyddsrum.

Motionen

I motionen 1973:131 av herr Komstedt m. fl. (m) hemställs att riksdagen beslutar att företags kostnader för uppförande av skyddsrum i skattehänseende skall betraktas som omkostnader i rörelse och att vederbörande utskott utarbetar härför erforderliga författningsändringar.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt civilförsvarslagen (1960:74) skall skyddsrum anordnas för civilförsvarets verksamhet och för befolkningens skydd under krig. Skyddsrum benämns med hänsyn till den avsedda användningen allmänt skyddsrum eller enskilt skyddsrum.

Allmänna skyddsrum för skydd av civilbefolkningen – befolkningsskyddsrum – inrättas i inneområdena och andra särskilt utsatta delar av hotade orter. I övriga delar av dessa orter och i de mindre utsatta orterna inrättas enskilda skyddsrum. Enskilt skyddsrum anordnas av ägaren till den anläggning eller byggnad för vilken skyddsrummet är avsett. Skyddsrummen skall i regel inrättas inom anläggningen eller byggnaden. Kan närbelägna anläggningar eller byggnader inte lämpligen förses med skyddsrum var för sig skall gemensamt skyddsrum vara anordnat.

1969 års skyddsrumsutredning har i sitt betänkande (SOU 1972:50) Skyddsrum föreslagit en genomgripande omarbetning av gällande regler för skyddsrumsbyggandet. Förslaget innebär bl. a. att ett kollektivt ansvar för skyddsrumskostnaderna skall läggas på fastighetsägarna. Utredningen föreslår sålunda att kostnaderna skall tas ut av fastighetsägarna i form av skyddsrumsavgifter i samband med nybyggnad. Avgifterna är avsedda att användas till ersättningar till de fastighetsägare som anordnar skyddsrum eller till att täcka kostnader, som uppkommit för kommunen genom skyddsrumsbyggen i egen regi.

Av prop. 1973:1 bilaga 6 (s. 33) framgår att flera frågor som rör skyddsrumsbyggandet, bl. a. på grundval av förslagen från 1969 års skyddsrumsutredning, f.n. övervägs inom försvarsdepartementet. Enligt vad försvarsutskottet upplyst i sitt betänkande FöU 1973:16 är förslag till riksdagen att vänta tidigast nästa år.

Skyddsrum är i beskattningshänseende att hänföra till byggnad eller del av byggnad. Kostnad för uppförande av skyddsrum får därför vid inkomsttaxeringen i princip endast dras av i form av årliga värdeminskningsavdrag i inkomstkällorna jordbruksfastighet, annan fastighet eller

rörelse enligt bestämmelser i punkt 3 av anvisningarna till 22 §, punkt 2 a av anvisningarna till 25 § och punkt 7 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928:370) – KL. Vissa utrustningsdetaljer i skyddsrum, som har intresse endast från civilförsvarssynpunkt, får dock dras av som omkostnad på en gång. Enligt stadganden i punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 22 §, 25 § 1 mom. och 29 § 1 mom. KL medges således avdrag för anskaffning och insättning av sådana utrustningsdetaljer i skyddsrum som har värde endast från civilförsvarssynpunkt, såsom speciella dörrar, luckor och karmar för dessa, inre begränsningsväggar för gasfång vid ingångar och reservutgångar, luftrenare och tillhörande fördelningsledningar.

I prop. 1958:124, vari förslag om rätt till avdrag för ovannämnda utrustningsdetaljer i skyddsrum framlades, avvisade departementschefen tanken på att införa särskilda avdragsregler för skyddsrumsanläggningar i övrigt.

Utskottet

Enligt gällande bestämmelser är kostnader för uppförande av skyddsrum avdragsgilla vid inkomsttaxeringen endast i form av årliga värdeminskningsavdrag. Kostnader för anskaffning av vissa utrustningsdetaljer i skyddsrum, som har värde endast från civilförsvarssynpunkt, får emellertid dras av som omkostnad på en gång.

I motionen yrkas att företags kostnader för uppförande av skyddsrum skall utgöra omedelbart avdragsgilla omkostnader i rörelsen. Till stöd för yrkandet anför motionärerna, att företagen inte kan utnyttja skyddsrummen på ett rationellt sätt och att sådana investeringar inte alltid medför en höjning av företagets försäljningsvärde.

Utskottet vill framhålla, att ett bifall till förslaget i motionen skulle innebära ett avsteg från allmänna principer vid inkomstbeskattningen beträffande avdrag för byggnadsinvesteringar. Samma argument som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande om omedelbar avdragsrätt skulle med fog kunna åberopas i fråga om andra kostnader vid uppförandet av byggnader, exempelvis kostnader för brandskydd och arbetarskydd. Därtill kommer att genomgripande ändringar i civilförsvarslagens regler om byggande av skyddsrum är under övervägande. Mot bakgrund härav saknas enligt utskottets mening anledning att f. n. överväga ändringar av gällande avdragsregler. Utskottet avstyrker således bifall till lagstiftningsyrkandet i motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1973:131.

Stockholm den 16 oktober 1973

På skatteutskottets vägnar
ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), Engkvist (s), fru Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson (s), Josefson i Arrie (c), Wärnberg (s), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Sundkvist (c), Wikner *(s), Stadling (s), Westberg i Hofors (s), Olof Johansson i Stockholm (c) och Söderström (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

GOTAB 73 5162 S Stockholm 1973